

MAJÁK PRO TEBE

Všeobecné doporučení ke změně legislativy a
k nápravě ochrany dítěte před násilím v
opatrovnických sporech
otevřený dokument

www.majakprotebe.cz

15.9.2025

I. Zákonem definované a pro každého jasné oblasti ZÁJMU DÍTĚTE

***Definice „zájmu dítěte“ v českém právním řádu zatím není výslovně a dostatečně konkrétně zakotvena**

***Každé dítě vyrostе, je ale velmi důležité „JAK“ – dítě musí být chráněno před jakoukoliv formou násilí. Je to naše povinnost a odpovědnost – dle toho pak bude vypadat naše společnost v budoucnu.**

Návrh na jasnou definici hlavních oblastí „zájmu dítěte“ zákonem

- a) Právo na stabilní a bezpečné rodinné prostředí,
- b) Právo na zachování vazeb s oběma rodiči – **POKUD NENÍ PŘÍTOMNA JAKÁKOLIV FORMA NÁSILÍ**
- c) Právo na udržení sourozeneckých a jiných významných vztahů,
- d) Právo na přiměřený rozvoj osobnosti, zdraví a vzdělání,
- e) Právo být slyšeno a respektováno,
- f) Právo na ochranu před jakoukoli formou násilí, manipulace či zneužití,
- g) Právo na nezávislé právní zastoupení v řízeních, která se ho dotýkají

*** Soudy by měli mít zákonnou povinnost vyhodnocovat a zohledňovat tyto základní kritéria v opatrovnickém řízení**

II. Zařazení Nejvyššího soudu do procesu rodinného práva

- Proč se rodiče v rodinném právu aktuálně nemohou dovolávat na Nejvyšší soud, tak jako např. účastníci ostatních typů práva?
- Když se to tak vezme, pouze 3 lidi (1 samosoudce na Okresním soudu a 2 soudci z 3 členného senátu u Odvolacího soudu) rozhodují o budoucím životě dětí a rodičů
- Rodiče, mají pouze možnost ústavní stížnosti. Ústavní soud již, ale neprovádí přezkumné řízení, konstatuje pouze porušení lidských práv a rodiče jsou tímto diskriminováni, protože dovolat se na Nejvyšší soud nemohou.
- Argumenty k chybějící personální kapacitě Nejvyššího soudu neobstojí, protože současný stav je pro rodinné právo diskriminující a Ústavní soud touto kapacitou taky nedisponuje a není to ani jeho účel
- Pokud jakákoliv kapacita na Nejvyšším soudu chybí, měla by být co nejrychleji posílena – kde jinde to má smysl, když ne v oblasti rodinného práva, kdy rodina je základ státu a je to hlavně i investice do budoucnosti naší společnosti ve všech oblastech, např. i ve vztahu k sjednocování judikatury Nejvyšším soudem i v opatrovnické oblasti

II. Zařazení Nejvyššího soudu do procesu rodinného práva – NÁZOR

NEJVYŠŠÍHO SOUDU

- Maják pro Tebe vnímá tento stav jako **vysoce a dlouhodobě diskriminující** vůči všem rodičům a jejich dětem
- Maják pro Tebe zjišťoval jaký je postoj NS k této věci
- NS je připraven plnit roli **sjednovatele výkladu práva i** v oblasti práva rodinného
- *Je v zájmu všech dětí aby rodinné právo bylo začleněno do působnosti NS, který by sjednocoval výklad práva pro obecné soudy i v této oblasti*

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno
Česká republika
K rukám : JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D. – předseda soudu

Žádost o vyjádření/osobní schůzku

Vážený pane předsedo,

dovoluji si Vás oslovit jménem spolku Maják pro Tebe, který sdružuje rodiče s přímou zkušeností z opatrovnických řízení a dlouhodobě se věnuje ochraně zranitelných skupin, zejména dětí.

Náš spolek není politickou stranou ani není politicky vázán na jakýkoliv subjekt. Naší jedinou motivací je efektivní ochrana dětí a rodin před násilím a nespravedlností, a to bez ohledu na jeho povahu či původ. Součástí této činnosti je i systematické sledování a vyhodnocování fungování rodinného práva a opatrovnického systému.

V rámci naší činnosti jsme zjistili zásadní skutečnost: **rodinné právo je jako jediné vyňato z působnosti Nejvyššího soudu v rámci dovolací agendy**. Všechny ostatní oblasti práva tuto možnost mají. Tento stav považujeme za významný problém a formu diskriminace rodičů i dětí, jejichž práva tímto nejsou dostatečně chráněna a sjednocována.

Jsme si vědomi, že jde o rozhodnutí zákonodárce. Přesto bychom rádi znali také **stanovisko samotného Nejvyššího soudu a jeho předsedy** k této věci, a to zejména z hlediska možnosti soudu zabývat se rodinným právem, jeho kapacit a celkového pohledu na tuto problematiku v případě, že by zákonodárce přijal potřebnou legislativní změnu.

Uvědomujeme si Vaši časovou vytíženost, přesto si dovoluujeme navrhnout **osobní schůzku v první polovině září**. Vnímáme ji jako zásadní příležitost k otevřené diskusi. V druhé polovině září se budeme účastnit kulatých stolů v Poslanecké sněmovně, kde je tato otázka pro nás jedním z klíčových bodů.

Budeme velmi vděční za Vaši odpověď a případnou možnost osobního setkání.

S úctou

Spolek Maják pro Tebe, z.s.
IČO : 23457767
Ing. Milan Petra
spoluzakladatel a vedoucí pro legislativní vztahy
email : milan@majakprotebe.cz
tel. : 602 590 563

Brno 9. 9. 2025
Sp. zn. S 274/2025

Vážený pane inženýre,

reaguji tímto na Vaši žádost o vyjádření a osobní schůzku ve věci současného legislativního stavu, kdy je oblast rodinného práva vyňata z dovolacího přezkumu Nejvyššího soudu.

Jak správně uvádíte, zákon vylučuje přípustnost dovolání proti rozhodnutím ve věcech, které dříve upravoval zákon o rodině a které jsou od 1. 1. 2014 obsaženy v části druhé občanského zákoníku (rodinné právo), jsou-li zároveň vedena podle občanského soudního řádu. Výjimkou je majetkové právo manželů (manželské majetkové právo podle § 708 až 753 obč. zák.), kde se dovolání připouští. V řízeních, která se v rodinných věcech nově vedou podle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, se podle § 30 z. ř. s. rovněž dovolání zásadně nepřipouští, s výjimkou řízení o omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti, o pozastavení nebo omezení jejího výkonu (§ 466 písm. e) z. ř. s.), o určení nebo popření rodičovství (§ 415 až 426 z. ř. s.) nebo o nezrušitelném osvojení (§ 427 až 444 z. ř. s. podle § 844 obč. zák.).

Jak jistě víte, Nejvyšší soud již dlouhodobě vede se zástupci Poslanecké sněmovny, Senátu, Ministerstva spravedlnosti a odbornou právní veřejností dialog o změně úpravy dovolání tak, aby z možnosti podání tohoto mimořádného opravného prostředku nebyla vyloučena žádná odvětví práva, tedy ani právo rodinné. To by vedlo k tomu, že by Nejvyšší soud plnil svoji roli sjednovatele výkladu všech oblastí civilního práva. Přestože se vedení Nejvyššího soudu pokoušelo během právě končícího funkčního období současné Poslanecké sněmovny takový návrh prosadit, nenašla se z mnoha důvodů mezi zákonodárci pro tento krok potřebná politická podpora. To však neznamená, že v tomto ohledu nebudeme dále vyvíjet snahu a diskutovat o této potřebné změně poté, co bude ustavena nová Poslanecká sněmovna.

Nejvyšší soud je tedy v současnosti striktně vázán mantinely platné právní úpravy. Jakkoli tedy můžeme o její vhodnosti polemizovat, jsou jí soudy přísně vázány. Velmi si vážím Vaší iniciativy a vidím, že jak Váš spolek, tak i Nejvyšší soud, má stejný dlouhodobý cíl, a to rozšířit dovolání do všech oblastí civilního a trestního práva. Mohu Vám v tuto chvíli přislíbit pokračující dialog s novou politickou reprezentací v Poslanecké sněmovně a budu věřit, že najdeme potřebnou podporu pro její prosazení. Ze shora uvedených důvodů a pro aktuální pracovní vytíženost nepovažuji osobní setkání za nutné či přínosné, neboť bych Vám pouze ústně reprodukoval toto písemné vyjádření.

Nejvyšší soud, Burešova 20, 657 37 Brno, Česká republika, tel.: +420 541 593 111, fax: +420 541 212 917,
e-mail: podatelna@nsoud.cz, www.nsoud.cz, ID datové schránky: kcca9t

Věřím, že Vám uvedená vysvětlení poskytnou ucelený pohled na Vámi i námi společně sdílená očekávání, která se snad v budoucnu stanou realitou.

Se srdečným pozdravem

JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., v. r.
předseda Nejvyššího soudu

Za správnost vyhotovení: Dita Říková Vantuchová

III. Přání dítěte nemůže být ultimátní ani v pozdějším věku, povinnost pro soudy k vyhodnocování manipulace nastavena zákonem

- Názor a přání dítěte by měly mít soudy zákonnou povinnost zohledňovat bez ohledu na věk dítěte
- Základní otázky k ochraně dítěte v opatrovnickém řízení znaleckým zkoumáním by měly být pro soudy zákonem povinné (např. vyhodnocování manipulace apod...)

* Volit/vyjádřit svůj názor ve volbách mohou občané od 18 let

* Když dětem „stát“ nevěří v jejich názorech při rozhodování ve volbách před 18 rokem jejich života, proč v opatrovnických řízeních ano? Psychologie a „jejich i rodinný vnitřní svět“ je mnohem komplikovanější než „svět politiky“

* Odvolávání se na „názor dítěte“ i v nižším věku je další opatrovnický alibizmus a „lehčí cesta“ k Rozsudku

IV. Zákonné nastavení trestního postihu vůči rodiči, advokátům a OSPODu v případě neoprávněného odcizení dítěte od druhého rodiče

- Neoprávněné odcizení dítěte od jednoho rodiče druhým rodičem manipulací nebo použitím jakékoliv konfliktní strategie na dítě by mělo být **TRESTNÍM ČINEM**
- Jasná definice konfliktních strategií rodiče vůči dítěti a druhému rodiči stanovena zákonem :
 - Kupování si dítěte
 - Nestanovování hranic dítěte = psychické týrání
 - Strategie strachu
 - Strategie volného přístupu k sociálním sítím a el. zařízením – způsobení závislosti dítěti
 - Shazování druhého rodiče, atd
- Důsledky rozhodnutí OSPODu by měly mít i právně vymahatelné včetně trestního práva

* Je v zájmu dítěte mít právo na dětství, které ale ztrácí a které ho poškozují, pokud přihází o jednoho z rodičů – viz dopady na dítě, „Warshak“

* Je v zájmu dětí a celé společnosti, aby rodiče, advokáti a OSPODy používající konfliktní strategie věděly, za co konkrétně budou nést v případě poškození dítěte v průběhu kolizního opatrovnictví i trestní důsledky

* Exekuce konfliktní strategie na dítě jedním z rodičů způsobuje jeho poškozování, doživotní trauma a následky

Drastické dopady na odcizené dítě v jeho budoucím životě – viz „Warshak“ (americký psycholog)

Vybrané citace z knihy celosvětově známého amerického psychologa Dr. Richarda Warshaka, který popisuje důsledky Syndromu zavrženého rodiče ve vztahu k dětem a jejich budoucímu životu (strana 357-360)

„Bezdůvodně odcizené dítě k rodiči chová nenávist, která potlačila dřívější lásku. Jeho psychický stav má v sobě rozpor, který nelze vyjasnit, pokud ho dítě samo nevezme na vědomí. Psychologové takovýmto rozporům říkají nevyřešené pocity nebo nevyřešené vztahy a popisují tak to, že nejsou zpracované. **Většina odcizených dětí se nevyrovnala nikdy se svými city, které k rodičům chovají: spíše je kdesi uvnitř odsunula do pozadí a snažila se je nebrat na vědomí.** Dospělí, kteří skutečně v rukách neschopných rodičů trpěli a následně své pocity zpracovali, jsou svým rodičům schopny vyjádřit širokou škálu pocitů: lásku, soucit pro chyby, které se staly v jejich výchově a přispěli k tomu, že sami jako rodiče potom zklamali, lítost nad tím, čeho se jim nedostalo.... **Něco takového člověk se syndromem zavrženého rodiče nikdy nedokáže a brání mu to v navazování kvalitních mezilidských vztahů.**

Psychoterapeuti vědí, že obecně platí, že dospělí, kteří si jsou vědomi svých láskyplných citů k rodičům, mohou dát více lásky svým partnerům a rodinám. Jsou z nich lepší manželé, otcové a zeťové, případné manželky, matky a snachy. Příklad: MUŽ/ŽENA, který si neuvědomuje láskyplné pocity např. ke svému otci,

- má větší problémy udržovat si kvalitní láskyplný vztah k vlastním dětem.
- pokud nedokáže ocenit význam otce ve svém životě a uznat ztrátu, kterou utrpěl tím, že otce ve svém životě neměl/a, si nedokáže jasně uvědomit vlastní důležitost v životě svých dětí.
- Muž/žena, který potlačují své vlastní city, jsou méně citliví vůči pocitům partnera a dětí.
- Muž/žena, která neudrzuje kontakt s otcem/matkou a se jejich širší rodinou, ochuzuje životy svých dětí o dědečka/babičku a svého partnera o podporu, kterou by jí mohla širší rodina poskytovat.

Když děti trpící syndromem zavrženého rodiče v dospělosti případně nakonec zjistí, o co všechno byli připraveni, a uvědomí si, jak nesmírnou bolest jejich chování způsobilo milovaným lidem, trpí nesnesitelnými pocity viny a smutku. **Toto utrpení má přímý vliv na jejich manželství a děti.**

Je-li u dětí rozvedených rodičů vyšší pravděpodobnost rozvodu, je toto riziko několikanásobné vyšší u dětí, které jednoho z rodičů úplně zavrhly. Samy už zažili situaci, kdy dříve milovaného člověka začali považovat za postradatelného.“

...říká se, že nejtěžší ztrátou, se kterou se musí člověk vyrovnávat, je smrt vlastního dítěte. Nakonec se však většina truchlících rodičů s tragédií vyrovná a utrpení se otupí. Jejich bolest, přestože je stále přítomná, je už utlumená.

Někteří lidé se domnívají, že bolestní ztráta, kterou prožívají zavržení rodiče, je ještě komplikovanější, dlouhodobější a hůře řešitelná. Jejich dítě je pryč, ale oni nevědí, zda odešlo navždy.

V. Odstranění „motivace“ soudů vyměřovat dlužné výživné

- Soudy by měly mít zákonnou povinnost detailně vyhodnocovat důvody odcizení dítěte od jednoho z rodičů
- Pokud toto odcizení způsobí dítěti druhý rodič cíleně, vědomě a záměrně, neměl by vznikat právní nárok na vyměření dlužného výživného odcizenému rodiči (odpadne motivace „obchodu s dětma“ – **ANO, S DĚTMI SE V TÉTO KRAJINĚ OBCHODUJE a to s jejich názorem, jejich myšlenkou, s konfliktem jejich rodičů... atd**)
- Pokud soud kdykoliv vyměří jednorázové dlužné výživné povinnému rodiči z jakéhokoliv důvodu, je vhodné, aby bylo zákonem zakázáno peněžité plnění – pouze oproti dokladu za skutečně vynaložené náklady na dítě druhým rodičem

* Dítě nepřijde o své potřeby a sníží se riziko „transferu“ peněz z dlužného výživného k advokátovi protistrany x měsíců po vyhlášení rozsudku soudu

* Odstraní se motivace obchodování s dítětem, ovlivňování jeho názoru a tím i jeho poškozování

VI. Zákonné zavedení možnosti nadřízeného orgánu OSPODu změnit jeho rozhodnutí/správu k soudu

- Omezení/úprava pravomocí OSPODů tak, aby měl nadřízený orgán možnost měnit jeho rozhodnutí
- Nadřízený orgán OSPODu může dnes pouze „konstatovat jeho pochybení a doporučovat nápravu“
- Městský úřad (tajemník) není adekvátním kontrolním subjektem – nemá znalosti z oblasti psychologie a postupů OSPODu, proto jakákoliv stížnost je „předem marná“

** NENÍ MOŽNÉ, ABY SE TOLIK NEOMEZENÉ MOCI KONCENTROVALO V RUKÁCH JEDNÉ STÁTNÍ ORGANIZACE (OSPODu) bez možnosti zásahu nadřízeného orgánu. Každá státní moc by měla mít „vyšší“ úroveň k dovolání/odvolání/změny rozhodnutí nižší org. složky*

VII. Zákonem nastavení „Dálkového“ nahlížení do spisů soudů a OSPODů

- V dnešní moderní době je absurdní, že rodiče nemají přístup do spisů elektronicky na „dálku“
- V průběhu rozchodu/rozvodu/opatrovnického řízení jsou „náhle“ sami – na domácnost, s jednou výplatou,... a není čas na „fyzickou“ návštěvu spisu
- OSPOD se může rozhodnout že neumožní nahlížení rodiči do spisu ale tento orgán by měl být kontrolován právě i rodiči, nemělo by docházet k upření těchto práv jen s odvoláním se na „konflikt rodičů“, který je možná často i účelový

* Dálkové nahlížení do spisů zlepší transparentnost soudního řízení, odstraní manipulace s informacemi a zlepší parametry spravedlivého soudního procesu

VIII. Zákonem nastavený „Zákaz/důsledky z lhaní“ u opatrovnického soudu

§ 346 Trestního zákoníku zní takto:

(1) Kdo jako znalec podá nepravdivý, hrubě zkreslený nebo neúplný znalecký posudek, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti

(2) Kdo jako svědek nebo znalec před soudem nebo před mezinárodním soudním orgánem, před notářem jako soudním komisařem, státním zástupcem nebo před policejním orgánem, který koná přípravné řízení podle trestního řádu, anebo před vyšetřovací komisí Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

a) uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí nebo pro zjištění vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, nebo

b) takovou okolnost zamlčí,
bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

*Účastník řízení může u soudu lhát bez trestního postihu

*Je v zájmu dětí (i samotných soudů) aby v opatrovnických řízeních byla křivá výpověď účastníka-rodíče postihovaná stejně jako znalce nebo svědka

* „To by se opatrovnickým soudům ulevilo“ – na začátku poučí rodiče o důsledcích křivé výpovědi a rodiče si 2x rozmyslí jestli budou uvádět nepravdu = soudy se budou lépe orientovat, aktuálně se lze všude kde je to možné

IX. Výkon rozhodnutí, advokátní tajemství, rozdělování dětí

- **Výkon rozhodnutí** – zákonem nastavená povinnost vymáhání vlastního Rozsudku (aktuálně soudy ani nevymáhají vlastní rozsudky)
- **„Celý spis znalci“** – zákonem nastavená povinnost zaslat znalci celý spis, nenechávat soudům možnost zaslat znalci pouze to co se soudům hodí
- **„Advokátní tajemství se neaplikuje v případě opatrovnických sporů“** – toto je v zájmu dítěte i např. v případě, že by advokát doporučil klientovi jakoukoliv konfliktní strategii s negativním dopadem na dítě – i např. s jeho odcizením. Policii by se měla v tomto směru „ulehčit práce“
- **Zákaz rozdělování sourozenců zákonem** – rozdělit sourozence nemůže soud dle vlastního rozhodnutí, když už, tak jedině po vyhodnocení nezávislé komise min. 3 členů z řad znalců a klinických psychologů bez jakékoliv účasti OSPODu

X. Nahrávání pohovorů dětí, přísedící u opatrovnickém soudu

- Každá interakce nezletilých dětí s OSPODem, soudy, Policií a všemi státními orgány **by měla být automaticky ze zákona nahrávána**

* i když se rodičům nahrávka nezpřístupní, bude k dispozici pro nadřízený orgán k vyhodnocení pro případ stížnosti rodiče a podezření na manipulaci s výpovědí dítěte

- **Účast přísedících** při rozhodování Okresních a Krajských soudů v opatrovnické oblasti

- * budou i jakýmsi garantem, resp. adekvátní protiváhou k možnému „zneužití moci“
- * zájem dítěte se bude hájit lépe, transparentně a objektivně
- * vyšší motivace „lidí z lidu“ k účasti být přísedícím pokud jde o děti

XI. Délka řízení opatrovnických soudů, jeden advokát, průtahy v řízení

➤ Řízení v opatrovnických sporech by nemělo přesáhnout 6 měsíců

- * toto by mělo být nastaveno v zákoně s jasnými sankcemi pro soudy

- * pokud lhůta nebude dodržena, mělo by být zákonem nastaveno, že náklady rodičů na advokáty po uplynutí této lhůty „půjdou“ v plném rozsahu za státem resp. z rozpočtu soudu

- * po rozchodu rodičů jsou rodiče sami na domácnost, rozpočet se sníží...atd.. ***Finance rodiny by měli zůstat v rodině a pro dítě a ne je „utrácet“ na právní služby***

- * případně varianta pokuty pro soud –za každý měsíc navíc nad rámec lhůty 6 měsíců pokuta z rozpočtu soudu 100.000 Kč s odvodem do státního rozpočtu a veřejným reportingem

- * *odpadne tak motivace soudů „natahovat“ soudní spory a zvýší se rychlost opatrovnického řízení*

➤ Jeden „rodinný“ advokát v řízení o péči dětí – dva advokáti na každé straně sporu potenciálně zvyšují konflikt rodičů u soudu s rizikem prodlužování jeho délky

➤ Zákonem nastavená definice délky průtahů v opatrovnickém řízení

- * pro každého bude jasné co je a co není průtah v řízení, je v zájmu dítěte mít jasně stanovené co je a co není průtah v řízení. Není v zájmu dětí aby soudní řízení trvalo roky

VÝZVA

Každý ze skupiny I. (u koho je zájem dítěte na prvním místě) je vítán k doplnění dalších bodů a detailnějšímu rozpracování těchto a dalších návrhů tak, aby se ochrana dětí v této krajině před jakýmkoliv násilím opravdu zlepšila

.....

V Majáku pro Tebe pevně stojíme za právem každého dítěte, aby bylo chráněno před jakoukoliv formou násilí.

Dítě má nezpochybnitelné právo vyrůstat v bezpečí a prožít spokojené dětství bez násilí – jedině tak se může zdravě a svobodně rozvíjet.

Je naší společenskou i státní odpovědností prosadit jasnou a účinnou zákonnou ochranu, mluvit nahlas a nekompromisně upozorňovat na skutečné problémy.

"Maják pro Tebe, z.s. – společně proti domácímu násilí, za systémovou změnu k lepší ochraně dětí."

KONTAKTY

Maják pro Tebe, z.s.

IČO : 23457767

 www.majakprotebe.cz

 info@majakprotebe.cz

 Monika Růt

 Odborná garantka pro oblast domácího násilí a systémových změn

 monika@majakprotebe.cz

 777 528 616

 Mgr. Kateřina Horsinková

 Manažerka komunikace, marketingu, fundraisingu a pomoci obětem

 katerina@majakprotebe.cz

 605 811 864

 Ing. Milan Petra

 Experta v oblasti legislativní podpory